

Sygn. akt I Ns 681/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 maja 2016 roku

Sąd Rejonowy w Kwidzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Alicja Tułodziecka
-----------------	---

Protokolant:	Stażysta Agnieszka Cielątkowska
--------------	---------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 06 maja 2016 r. w Kwidzynie

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) S.A. w G.

z udziałem R. K. i D. K.

o ustanowienie służebności przesyłu

1. oddała wniosek,

2. zasądza od wnioskodawcy (...) S.A. w G. na rzecz uczestników R. K. i D. K. solidarnie kwotę 257 zł (dwieście pięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSR Alicja Tułodziecka

Sygn. akt I Ns 681/15

UZASADNIENIE

(...) S.A. w G. złożyła wniosek o ustanowienie na swoją rzecz służebności przesyłu obciążającej nieruchomość o nr (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Kwidzynie prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...), będącej własnością R. i D. K. o następującej treści: (...) S.A. z siedzibą w G. oraz każdorazowy przedsiębiorca będący właścicielem linii i urządzeń jest uprawniony do korzystania z nieruchomości opisanej w KW nr (...) w celu obsługi linii energetycznej średniego i niskiego napięcia znajdującej się na nieruchomości należącej do uczestników oraz wstępu na te nieruchomości przez pracowników przedsiębiorcy będącego właścicielem urządzeń, a także wszystkie podmioty i osoby, którymi ten przedsiębiorca się posługuje w związku z prowadzoną działalnością wraz z koniecznym sprzętem w celu wykonywania czynności technicznych związanych z eksploatacją, modernizacją, naprawą, konserwacją, remontami i przebudową linii energetycznych zgodnie z ich przeznaczeniem”.

Wnioskodawczyni domagała się ustanowienia na nieruchomościach uczestników pasa służebności o szerokości 3 m licząc wzdłuż osi przewodów dla linii średniego napięcia oraz o szerokości 2,1 m licząc wzdłuż osi przewodów dla linii niskiego napięcia, przebiegających po nieruchomości uczestników zgodnie z opinią biegłego geodety.

Wnioskodawczyni wniosła o przyznanie uczestnikom solidarnie, jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie wyżej wymienionej służebności w kwocie 14.000 zł, płatnego w terminie 30 dni od uprawomocnienia się postanowienia w przedmiocie ustanowienia służebności przesyłu.

Nadto wnioskodawczyni domagała się zasądzenia na swoją rzecz solidarnie od uczestników kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego wniosku (...) S.A. wskazała, że jest właścicielką linii SN 15 kV nr (...) oraz linii Nn 0,4 kV nr (...) wraz z urządzeniami posadowionymi na nieruchomości o nr (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Kwidzynie prowadzona jest księga wieczysta KW nr (...), będącej własnością uczestników R. i D. K..

Wskazano także, że przedmiotowe urządzenia zostały wybudowane, a następnie używane przez Zakład (...) wchodzący w skład Zakładu (...) w B.. Wnioskodawczyni wyjaśniła także jakie przekształcenia podmiotowe zachodziły po stronie wnioskodawczyni. Wskazano także, że w lipcu 2007 r. nastąpiła zmiana nazwy podmiotu na (...) S.A. w G., która obowiązuje do dnia dzisiejszego.

Wyjaśniono również, że na nieruchomości uczestników są posadowione urządzenia przesyłowe w postaci linii SN 15 kV oraz linii Nn 0,4 kV, wybudowane w 1974 r. zgodnie z załączoną dokumentacją techniczną linii.

Podkreślono również, że obowiązek leżący po stronie wnioskodawczyni wyrażający się w konieczności przesyłania energii elektrycznej posiadanymi urządzeniami nakłada na wnioskodawczynię konieczność posiadania odpowiedniej infrastruktury przesyłowej.

Wskazano, że zgodnie z treścią art. 305² k.c. przedsiębiorcy przesyłowemu, a za takiego uważać należy wnioskodawczynię, przysługuje prawo żądania ustanowienia służebności przesyłu na drodze sądowej za odpowiednim wynagrodzeniem. Służebność ta dotyczy nieruchomości, na której posadowione są urządzenia przesyłowe.

Wnioskodawczyni wskazała, że jako podmiot posiadający i korzystający z urządzeń przesyłowych uznaje, że pas potrzebny do obsługi linii 15 kV powinien mieć szerokość 3 m licząc wzdłuż przewodów linii średniego napięcia 15 kV, zaś pas potrzebny do obsługi linii 0,4 kV powinien mieć szerokość 2 m licząc wzdłuż przewodów linii średniego napięcia 0,4 kV. Wnioskodawczyni podała, że jest to strefa pozwalająca na nieskrępowany dostęp do urządzeń i linii wszelkim niezbędnym sprzętem (w tym odpowiednim sprzętem ciężkim) w celu obsługi, naprawy, konserwacji oraz modernizacji linii i urządzeń.

Wskazano także, że powierzchnia zajęta przez urządzenia przesyłowe wraz z pasem służebności (zgodnie z opinią biegłego geodety) wynosi 0,1705 ha, w związku z czym stanowi ona obszar niezbędny do ich obsługi w zakresie podanym powyżej. Mając powyższe na uwadze wnioskodawczyni zaproponowała kwotę 14.000 zł tytułem jednorazowego wynagrodzenia dla uczestników za ustanowienie służebności przesyłu.

Uczestnicy R. K. i D. K. w odpowiedzi na wniosek w pierwszej kolejności wnieśli o odrzucenie wniosku z uwagi na fakt, iż o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku, bowiem została zainicjowana wnioskiem złożonym przez uczestników wraz z powództwem ewentualnym przed Sądem Okręgowym w Gdańsku w sprawie o sygn. akt XV C 635/12. Uczestnicy wnieśli także o zasądzenie od wnioskodawcy solidarnie na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W razie nieodrzczenia wniosku uczestnicy wnieśli o oddalenie wniosku i o zasądzenie od wnioskodawcy solidarnie na ich rzecz kosztów postępowania.

Uczestnicy wskazali, że Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 18 marca 2015 r. nakazał wnioskodawczyni usunąć całą infrastrukturę energetyczną z działki uczestników w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku. Zdaniem uczestników, zachowanie wnioskodawczyni było zatem działaniem niezgodnym z dyspozycją przepisu art. 3 k.p.c.

Uczestnicy podali, że przed Sądem Okręgowym w Gdańsku w sprawie o sygn. akt XV C 635/12 uczestnicy (powodowie w procesie) żądali nakazania wnioskodawcy (pозwanej spółce (...) S.A. w procesie) zaprzestania naruszania prawa własności do nieruchomości gruntowej nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Kwidzynie prowadzi księgę wieczystą (...), ewentualnie nakazania pozwanej spółce, na jej koszt, przebudowy infrastruktury energetycznej (sieci wraz ze słupami energetycznymi) i ustanowienia służebności przesyłu na działce powodów w sposób opisany przez pozwanego w Warunkach przebudowy sieci z dnia 8 grudnia 2011 r. (nr (...)), oraz na wypadek uwzględnienia żądania ewentualnego zasądzenia od pozwanej na rzecz powodów jednorazowego wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu w wysokości 51.537 zł z odsetkami od dnia 1 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty.

Wyjaśniono także, że postępowanie w przedmiocie ustanowienia służebności przesyłu obciążające nieruchomość uczestników w chwili obecnej jest przedmiotem rozpoznania jako żądanie ewentualne przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie o sygn. X C 635/12. Wskazano również, że w dniu 18 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku wydał nieprawomocny wyrok uwzględniający żądanie główne, który został zaskarżony przez pozwanego apelacją z dnia 03 czerwca 2015 r.

Zdaniem uczestników, wnioskodawca nie może w chwili obecnej, do czasu prawomocnego zakończenia sprawy przed Sądem Apelacyjnym, a ściślej do czasu oddalenia apelacji, żądać ustanowienia służebności przesyłu na działce powodów, bowiem o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku. Z tegoż względu Sąd powinien odrzucić wniesiony przez (...) S.A. wniosek o ustanowienie służebności.

Następnie z daleko posuniętej ostrożności procesowej uczestnicy wskazali, że wniosek złożony przez (...) S.A. nie zasługiwał na uwzględnienie.

Uczestnicy podnieśli, że wnioskodawczyni nigdy nie składała żadnych propozycji ani nie prowadziła rozmów z uczestnikami w przedmiocie ustanowienia służebności przesyłu obciążającej ich nieruchomość, co jest warunkiem koniecznym wystąpienia do sądu z wnioskiem o ustanowienie służebności przesyłu. Z uwagi na powyższe, zdaniem uczestników, wniosek o ustanowienie służebności przesyłu powinien zostać oddalony już na pierwszym terminie rozprawy.

Uczestnicy podnieśli także, że złożenie przez wnioskodawczynię wniosku o ustanowienie służebności przesyłu samo przez się nie uzasadnia przecież jej ustanowienia oraz nie stanowi wystarczającej podstawy orzeczenia sądu w tym przedmiocie. Wskazano, że względ na interes społeczno – gospodarczy oraz słuszny interes uczestników nakazuje wszechstronne i wnikliwe rozważenie całokształtu okoliczności sprawy celem dokonania prawidłowej i nie budzącej wątpliwości oceny, czy zachodzi rzeczywista potrzeba ustanowienia tego prawa kosztem prawa własności uczestników.

Uczestnicy wskazali także, że powstanie roszczenia o ustanowienie służebności podlega kontroli z punktu widzenia zgodności z zasadami współżycia społecznego. Nadto powołano się na to, że właściciel, który tak zbuduje swoją infrastrukturę, że zamyka sobie możliwość korzystania z niej nie może domagać się ustanowienia służebności.

Uczestnicy podnieśli, że w niniejszej sprawie za zaistniałą sytuację wyłączną winę ponosi wnioskodawca, który na skutek celowego działania, a co najmniej już rażącego niedbalstwa, zbudował w złej wierze, w poprzek działki, obie linie energetyczne – bez wymaganych zezwoleń, decyzji Naczelnika Gminy zezwalającej na zajęcie nieruchomości, bez pozwoleń na budowę. Dlatego też słusznie Sąd Okręgowy w Gdańsku nakazał wnioskodawcy usunąć infrastrukturę.

Uczestnicy podali również, że w tej sprawie nie ma konieczności ustanawiania służebności przesyłu, skoro istnieje inna możliwość przesyłu energii – poza nieruchomością uczestników, np. w drodze gminnej. Wnioskodawczyni bowiem w toku procesu przed Sądem Okręgowym w Gdańsku przyznała w swoim piśmie z dnia 21 października 2013 r., że przebudowa poza działką uczestników obu linii energetycznych jest możliwa. Natomiast jedyną okolicznością przemawiającą za brakiem woli przebudowy linii przez (...) S.A. jest to, aby to wnioskodawczyni ponosiła jej koszt. Uczestnicy zwrócili uwagę na to, że wnioskodawczyni nie płaci od lat wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości uczestników, posadowiła infrastrukturę w złej wierze oraz nielegalnie bez pozwolenia na budowę. Nadto w chwili

obecnej proponuje uczestnikom przebudowę tych linii na ich koszt. Nadto w chwili obecnej wnioskodawczyni żąda ustanowienia służebności przesyłu. Zdaniem uczestników, działanie wnioskodawczyni jest z pewnością sprzeczne z zasadami współżycia społecznego oraz stanowi wyraz ogromnej indolencji prawa własności innych osób.

Zwrócono także uwagę na to, co wskazał wnioskodawca w swoim piśmie, że linia 15 KV zasila jedynie trzy układy pomiarowe. Podniesiono, że tym samym interes maksymalnie 6 odbiorców energii, w tym uczestników (2 osoby) oraz 3 – 4 odbiorców sezonowych, nie mógł tamować prawa właścicieli do korzystania z własności nieruchomości w całości bez obowiązku znoszenia ograniczeń związanych z zaopatrzeniem w elektryczność tych osób.

Wskazano także, że w chwili obecnej miejsce, w którym krzyżują się obie linie energetyczne jest według opinii uczestników, architekta projektującego dom mieszkalny oraz opinii geologa złożonych do akt sprawy XV C 635/12 najlepszym miejscem do budowy siedliska, ale posadowienie tych linii uniemożliwia uczestnikom dalszą zabudowę działki.

Wskazano również, że koszt przebudowy, według wyliczeń wnioskodawcy obu linii to kwota 205.041 zł brutto, a więc 166.700 zł netto (podatek od towarów i usług dla przedsiębiorcy takiego jak wnioskodawca jest neutralny). Podali także, że koszt przebudowy rzędu kilkuset tysięcy złotych nie jest powodem, który miałby być dla (...) S.A. uciążliwy lub niemożliwy do poniesienia i z pewnością nie przekracza on możliwości (...) S.A.

Uczestnicy podkreślali także, że wnioskodawczyni wybudowała obie linie energetyczne na działce uczestników nielegalnie – ta budowa była samowolą budowlaną. Wskazano, że wnioskodawczyni jest w złej wierze oraz nie posiada tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości uczestników.

Postanowieniem z dnia 30 lipca 2015 r. oddalono wniosek uczestników R. K. i D. K. o odrzucenie wniosku o ustanowienie służebności przesyłu. Postanowienie było prawomocne.

Postanowieniem z dnia 05 października 2015 r. oddalono wniosek uczestników R. K. i D. K. o zawieszenie postępowania.

Sąd ustalił, co następuje:

(...) S.A. jest właścicielem linii SN 15 kV nr (...) oraz linii Nn 0,4 kV nr (...) wraz z urządzeniami posadowionymi na nieruchomości stanowiącej działkę oznaczoną nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Kwidzynie prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...). Wskazane wyżej urządzenia przesyłowe w postaci linii SN 15 kV i linii Nn 0,4 kV zostały wybudowane i oddane do użytku w 1974 r.

(bezsporne)

Opisane wyżej urządzenia przesyłowe zostały wybudowane, a następnie były używane przez Zakład (...) wchodzący w skład Zakładu (...) w B..

Zarządzeniem z dnia 16 stycznia 1989 r. powstało przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w G., który aktem z dnia 12 lipca 1993r. został przekształcony w (...) Spółkę Akcyjną Skarbu Państwa. Zakład (...) S.A. przekształcił się w spółkę (...) S.A. w G.. W dniu 26 listopada 2004 r. spółkę (...) S.A. w G. zmieniła nazwę na (...) S.A w G..

W lipcu 2007 r. nastąpiła zmiana nazwy na (...) S.A. w G., która obowiązuje do dnia dzisiejszego.

(dowód: odpis KRS – u z k. 5 – 9 akt,

protokół odbioru technicznego z k. 17 akt,

zarządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z k. 32 – 35 akt,

zaświadczenie z k. 36 akt,

zarządzenia z k. 37 – 42 akt i z k. 45 – 47,

zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z k. 43 – 44 akt,

akt przekształcenia z k. 48 – 66 akt,

postanowienie z k. 67 – 68 akt i z k. 84 akt,

odpis KRS – u z k. 69 – 83 akt)

W grudniu 2009 r. R. i D. małżonkowie K. nabyli nieruchomość oznaczoną jako działka nr (...), położoną w K..

Działka nr (...) z trzech stron otoczona jest drogą gminną, a z czwartej strony znajduje się las należący do Skarbu Państwa – Nadleśnictwa K..

Na działce nr (...) posadowionych było siedem żelbetowych słupów niskiego napięcia oraz trzy żelbetowe słupy średniego napięcia.

Linia niskiego napięcia miała długość 430 m i przebiegała nad terenem działki. Linia średniego napięcia miała długość 230 m i przebiegała nad terenem działki.

Obie linie przecinały się w centralnym punkcie działki nr (...).

(bezsporne)

R. i D. K. nabywając nieruchomość wiedzieli, że na ich działce znajduje się infrastruktura energetyczna.

R. K. sprawdził księgę wieczystą prowadzoną dla tej nieruchomości i upewnił się, czy na nieruchomości ustanowiono służebność na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego. Ustalił wówczas, że taka służebność nie została ustanowiona.

Następnie R. K. zwrócił się do przedsiębiorstwa energetycznego z prośbą o spotkanie w sprawie przebudowy sieci energetycznej z uwagi na plany jakie miał wobec tej nieruchomości. Następnie prosił o kontakt w sprawie ewentualnych prac przy przebudowie linii.

R. K. chciał porozumieć się w sprawie innego posadowienia linii energetycznych oraz częściowo pokryć koszty tej przebudowy.

R. K. proponował przebudowę linii energetycznych. Proponował skablowanie linii oraz przeprowadzenie ich przy granicy działki.

Przedsiębiorstwo energetyczne nie podjęło próby porozumienia się z R. K. w sprawie innego przebiegu linii energetycznych.

Małżonkowie K. wystąpili do Sądu Rejonowego w Gdańsku o zawezwanie (...) S.A. do próby ugodowej. Ta próba okazała się nieskuteczna.

(dowód: zeznania uczestnika R. K. z k. 126v – 127 akt

(nagranie z k. 128 akt), k. 233 – 233v akt (nagranie z k. 234 akt), k. 404 – 404v akt (nagranie z k. 405 akt) i z k. 470 – 470v akt (nagranie z k. 468 akt)

R. i D. K. w pozwie wniesionym przeciwko (...) S.A. w G. domagali się nakazania pozwanej zaprzestania naruszania prawa własności do nieruchomości gruntowej oznaczonej nr (...), ewentualnie nakazania pozwanej na jej koszt przebudowy infrastruktury energetycznej i ustanowienia służebności przesyłu na ich działce zgodnie z Warunkami przebudowy sieci z dnia 08 grudnia 2011 r., oraz na wypadek uwzględnienia żądania ewentualnego zasądzenia od

pozwanej na rzecz powodów jednorazowego wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu w wysokości 51.537 zł z odsetkami od dnia 01 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty.

Wyrokiem z dnia 18 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku nakazał pozwanej usunąć całą infrastrukturę energetyczną w postaci słupów i linii energetycznych z działki R. i D. K. oznaczonej nr (...) – w terminie 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku – sygn. akt XV C 635/12.

Od tego wyroku pozwana (...) S.A. wniosła apelację.

Następnie Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 17 grudnia 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 694/15 oddalił w całości apelację (...) S.A. z siedzibą w G..

Wskazano, że przedsiębiorstwo energetyczne nie miało uprawnienia do ingerowania w sferę własności nieruchomości powodów w zakresie związanym z posadowieniem na tej nieruchomości urządzeń energetycznych. Wskazano, że przedsiębiorstwo przesyłowe nie miało prawa podmiotowego do korzystania z nieruchomości powodów.

Wskazano także, że nie podstaw do przyjęcia, iż linia energetyczna musi przebiegać przez nieruchomość powodów i w takiej konfiguracji jak obecnie.

Uznano także, że nie można stawiać zarzutu, że powodowie nadużywają swojego prawa podmiotowego.

Wskazano również, iż kwestią sporną między stronami było to, kto ma ponieść koszty przebudowy linii energetycznej. Wskazano, że powodowie są właścicielami nieruchomości, a zatem podmiotem, który korzysta najszerzej z prawa do korzystania z nieruchomości. Natomiast pozwana korzysta z tej nieruchomości bez tytułu prawnego. Podano również, że pozwana jest podmiotem posiadającym duże środki finansowe, zyski, bazę sprzętową i osobową umożliwiającą wykonanie takiej inwestycji.

Zdaniem Sądu Okręgowego w Gdańsku i Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, pozwana jest w stanie usunąć linię energetyczną, czy też przenieść ją oraz ponieść koszty z tego tytułu.

Na skutek oddalenia apelacji wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 18 marca 2015 r. wydany w sprawie o sygn. akt XV C 635/12 stał się prawomocny i wykonalny.

Uprawomocnienie się tego wyroku oznaczało, że cała infrastruktura znajdująca się na nieruchomości R. i D. K. musi zostać usunięta przez (...) S.A. w G. w terminie do dnia 17 marca 2016 r.

(dowód: odpis wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 18 marca

2015 r. wraz z uzasadnieniem z k. 125 akt,

wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17 grudnia 2015 r.

wraz z uzasadnieniem z k. 391 – 400 akt)

Linia 15 kV zasilala trzy układy pomiarowe. Z zasilania tą linią korzystał ośrodek wędkarski z 3 – 4 domkami letniskowymi oraz dwóch odbiorców indywidualnych.

(dowód: zeznania uczestnika R. K. z k. 470 – 470v akt

(nagranie z k. 468 akt)

W chwili obecnej linia niskiego napięcia 0,4 kV była częściowo zdemontowana. Demontażu dokonał R. K. i kosztowało to około 20.000 zł.

Linia 0,4 kV zasilala posesję R. K. i jego sąsiada.

(dowód: zeznania uczestnika R. K. z k. 470 – 470v akt

(nagranie z k. 468 akt),

zeznania świadka T. K. z k. 403v – 404 akt

(nagranie z k. 405 akt)

R. i D. K. nabyli działkę nr (...) celem stworzenia siedliska oraz prowadzenia agroturystyki.

Po nabyciu działki na tej nieruchomości poczyniono szereg inwestycji:

- ogrodzenie terenu i wyrównanie terenu,
- zagospodarowanie obszaru leśnego – uporządkowanie terenu, sporządzenie planu zalesienia, częściowe nasadzenie drzew,
- zagospodarowanie części terenu pod uprawy rolne, a części terenu jako tereny zielone,
- zagospodarowanie stawu,
- założenie sadu,
- budowa budynków gospodarczego – garaże,
- budowa budynku mieszkalnego,
- założenie winnicy.

Na terenie działki jest także prowadzona obróbka drewna.

Koszt tych inwestycji do chwili obecnej wyniósł około 1.300.000 zł.

R. K. przeprowadził badania geologiczne celem określenia, w jakim miejscu działki zlokalizować siedlisko. Na podstawie tych badań ustalono, iż budynek mieszkalny należy ustawić w centralnym miejscu działki.

W chwili obecnej linie energetyczne przebiegają nad tarasem. Budynek mieszkalny znajduje się w najwyższym punkcie działki. Linia energetyczna oraz słup znajdują się także w najwyższym punkcie działki. Rodzina małżonków K. jest cały czas pod tymi liniami i im to przeszkadza.

Małżonkowie K. planują jeszcze budowę innych budynków, a w tym budynku mieszkalnego dla gości i budynków gospodarczych.

Przebieg linii energetycznych utrudnia i uniemożliwia zagospodarowanie działki nr (...).

(dowód: zeznania uczestnika R. K. z k. 126v – 127 akt

(nagranie z k. 128 akt), k. 233 – 233v akt (nagranie z k. 234 akt), k. 404 akt (nagranie z k. 405 akt) i z k. 470 – 470v akt (nagranie z k. 468 akt),

zeznania świadka T. K. z k. 403v – 404 akt

(nagranie z k. 405 akt)

Miała miejsce sytuacja, że samochody techniczne (...) S.A. wjechały na ogrodzoną działkę R. i D. K., zrywając ogrodzenie działki i powodując koleiny w gruncie, w celu wymiany około 350 metrów linii 0,4 kV (niskiego napięcia).

(dowód: zeznania uczestnika R. K. z k. 126v akt – 127

akt (nagranie z k. 128 akt),

zeznania świadka A. C. z k. 469v akt (nagranie

z k. 468 akt)

Istniała możliwość ustanowienia służebności przesyłu na rzecz (...) S.A. na nieruchomościach stanowiących działki nr (...), położonych w obrębie M. (należących do Gminy G.), wzdłuż działki nr (...).

Istniała możliwość ustanowienia służebności przesyłu na rzecz (...) S.A. na nieruchomościach stanowiących własność Nadleśnictwa K., za zgodą Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w G..

Istniała także możliwość przebudowy sieci elektroenergetycznej znajdującej się na działce nr (...).

(dowód: pismo Wójta Gminy G. z k. 453 akt,

pismo Nadleśnictwa K. z k. 458 akt,

warunki przebudowy sieci z k. 125 akt,

zeznania uczestnika R. K. z k. 404 – 404v akt

(nagranie z k. 405 akt) i z k. 470 – 470 v akt (nagranie z k. 468 akt)

R. i D. K. w Sądzie Rejonowym w Kwidzynie złożyli wniosek o wszczęcie egzekucji w zakresie wykonania prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 18 marca 2015 r.

W kwietniu 2016 r. R. K. rozmawiał z dyrektorem M. M. i dowiedział, że możliwa jest przebudowa linii energetycznych znajdujących się na jego działce. Dowiedział się, że prawdopodobnie mają być one przeniesione na drogę gminną.

(dowód: zeznania świadka R. K. z k. 470 – 470v akt

(nagranie z k. 468 akt)

W lutym 2016 r. (...) planowała przystąpić do przebudowy sieci energetycznych znajdujących się na działce R. i D. małżonków K.. Przebudowa sieci miała polegać na ułożeniu nowych przewodów i ustawieniu nowych słupów. Przewody będą miały możliwość przesyłu energii o większej mocy. Na tym odcinku miała być wykonana nowa linia.

R. K. nie zezwolił pracownikom (...) na wejście na jego działkę.

(dowód: zeznania świadka A. M. z k. 402v – 403 akt – nagranie

z k. 405 akt,

zeznania świadka R. M. z k. 403 – 403v akt – nagranie

z k. 405 akt)

W kwietniu 2016 r. (...) S.A. ogłosiła przetarg nieograniczony na wykonanie projektów budowlano – wykonawczych w przedmiocie przebudowy linii napowietrznej SN 15 kV i nN 0,4 kV na działce oznaczonej nr (...), położonej w klasztorze. Okres realizacji zamówienia określono na dzień 23 września 2016 r.

(dowód: informacja z k. 468a akt)

Sąd zważył, co następuje:

Okoliczności faktyczne w istotnych dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy kwestiach Sąd ustalił na podstawie danych wynikających z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, zeznań uczestnika R. K. oraz w oparciu o zeznania świadków T. K., A. C., A. M. i R. M..

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka A. C., który opisał inwestycje poczynione na działce uczestników oraz sytuację, kiedy pracownicy wnioskodawczyń wjechali na działkę uczestników. Zeznania świadka A. C. były jasne i spójne.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków A. M. i R. M., współwłaścicieli (...). Świadkowie opisywali jakie prace mieli wykonać odnośnie infrastruktury energetycznej znajdującej się na działce uczestników. Zeznania świadków były jasne i spójne.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka T. K.. Świadek w swoich zeznaniach przedstawił kiedy uczestnicy nabyli nieruchomość położoną w K. oraz jakie inwestycje wykonali na tej działce i jaki był ich koszt. Świadek wskazał także na utrudnienia i uciążliwości dla właścicieli nieruchomości z uwagi na posadowienie na tej działce infrastruktury energetycznej. Zeznania świadka T. K. były logiczne i niesprzeczne. Oceniając zeznania tegoż świadka Sąd miał na uwadze to, że jest on osobą najbliższą dla uczestników. Jednakże tylko ta okoliczność nie może podważyć wiarygodności zeznań złożonych przez świadka – zważywszy, iż zeznania świadka nie są chwiejne, czy też nieprawdopodobne. Z tegoż względu Sąd dał wiarę zeznaniom tego świadka i na ich podstawie dokonywał ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd dał wiarę zeznaniom złożonym przez uczestnika R. K.. Uczestnik szczegółowo w toku prowadzonego postępowania opisywał jakie inwestycje poczyniono na działce nr (...). Nadto uczestnik wskazywał na trudności oraz uciążliwości związane z posadowieniem na jego działce infrastruktury energetycznej. Uczestnik przedstawił jakie czynności podejmował, aby doprowadzić do przebudowy sieci energetycznej, czy też jej usunięcia z jego działki. Uczestnik podkreślał, że wnioskodawczyń nie miała tytułu prawnego do korzystania z jego nieruchomości. Nadto uczestnik zwracał uwagę na rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w Gdańsku w sprawie XV C 635/12. W ocenie Sądu, zeznania uczestnika R. K. były logiczne, spójne, nawzajem niesprzeczne. Nadto znajdowały one potwierdzenie w innych dowodach zebranych w sprawie, które Sąd uznał za wiarygodne. W toku prowadzonego postępowania nie ujawniły się okoliczności, które pozbawiłyby zeznania uczestnika R. K. mocy dowodowej. Wobec tego Sąd w oparciu o te zeznania dokonywał ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd dał wiarę danym wynikającym z zebranych w sprawie dokumentów, których wiarygodności oraz prawdziwości ich treści strony nie kwestionowały. Nadto nie ujawniły się inne okoliczności, które pozbawiłyby te dane mocy dowodowej.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie oddalił wnioski o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego geodety, opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, opinii biegłego z zakresu budowy i eksploatacji linii energetycznych oraz z zakresu elektroenergetyki – przy czym te kwestie zostaną omówione szczegółowo w dalszej części uzasadnienia.

Sąd oddalił także wniosek o przeprowadzenie dowodu z oględzin nieruchomości należącej do uczestników. Zdaniem Sądu, ten wniosek nie był przydatny dla rozstrzygnięcia tejże sprawy. Stan nieruchomości uczestników, sposób jej zagospodarowania oraz posadowienie na tej nieruchomości sieci energetycznej wynikały z innych dowodów przeprowadzonych w sprawie. Te okoliczności znajdowały bowiem potwierdzenie w dokumentach zebranych w aktach sprawy (przedłożonych przez strony) oraz w zeznaniach uczestnika R. K. i w zeznaniach świadków T. K. i A. C..

W przedmiotowej sprawie wnioskodawczyń (...) S.A. z siedzibą w G. domagała się ustanowienia na nieruchomości stanowiącej własność uczestników służebności przesyłu. Wnioskodawczyń wskazała, że na działce uczestników oznaczonej nr (...) posadowiono infrastrukturę energetyczną w postaci linii średniego napięcia SN 15 kV i linii niskiego napięcia Nn 0,4 kV. Wnioskodawczyń podawała także, iż ustanowienie służebności jest konieczne do przesyłania energii elektrycznej posiadanymi urządzeniami, a zatem ma ona obowiązek posiadać odpowiednią infrastrukturę przesyłową.

Uczestnicy co do zasady nie zgadzali się na obciążenie ich nieruchomości służebnością przesyłu na rzecz wnioskodawczyni. Początkowo uczestnicy proponowali przebudowę tej infrastruktury i powoływali się na Warunki przebudowy sieci z dnia 08 grudnia 2011 r. opracowane przez wnioskodawczynię. Następnie w toku prowadzonego w niniejszej sprawie postępowania uczestnicy wyrazili stanowczy sprzeciw przeciwko ustanowieniu na ich nieruchomości służebności przesyłu, wskazując, iż nie ma potrzeby ustanawiania tej służebności na ich nieruchomości oraz wskazując na treść prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 18 marca 2015 r., sygn. akt XV C 635/12.

Przepis art. 305¹ k.c. stanowi, iż nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu).

Wskazać trzeba, że służebność przesyłu polega na korzystaniu z obciążonego gruntu. Obciążenie obejmuje zaś dostęp, korzystanie poprzez bieżącą eksploatację, dokonywanie kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji, remontów, usuwanie awarii, wymiany urządzeń posadowionych na danej nieruchomości w zakresie niezbędnym dla zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania sieci przesyłowej przedsiębiorstwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2012 r., sygn. akt V CSK 190/2011, opublikowane w bazie LexisNexis nr 3971510).

Treść uprawnień, jakie służebność przesyłu daje przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia określone w przepisie art. 49, polega na tym, że przedsiębiorca może korzystać z obciążonej nieruchomości w granicach określonych przeznaczeniem tych urządzeń, a więc ich bieżącą eksploatacją, konserwacją i dozorem.

Natomiast przepis art. 305² § 1 k.c. stanowi, że jeżeli właściciel nieruchomości odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna dla właściwego korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, przedsiębiorca może żądać jej ustanowienia za odpowiednim wynagrodzeniem.

Wskazać trzeba, iż aby powstało roszczenie o ustanowienie służebności przesyłu przysługujące przedsiębiorcy na podstawie wskazanego wyżej przepisu, jej ustanowienie musi być konieczne do właściwego korzystania z urządzeń przesyłowych. Dochodzenie roszczenia o ustanowienie służebności jest zasadne, gdy właściciel nieruchomości, która ma być obciążona, odmawia zawarcia umowy ustanowienia takiej służebności. Warunki ustanowienia służebności winny być określone w ofercie albo w czasie negocjacji przez przedsiębiorstwo przesyłowe.

Podnieść należy, że realizacja roszczenia powstającego na podstawie przepisu art. 305² § 1 k.c. prowadzi do ustanowienia służebności przesyłu wbrew woli właściciela nieruchomości, która ma być obciążona. Dlatego też w tym wypadku zasadna wydaje się restryktywna interpretacja przesłanek powstania roszczenia o ustanowienie służebności przesyłu.

Na wstępie podkreślić należy, iż postępowanie o ustanowienie służebności, choć toczy się w trybie postępowania nieprocesowego, jest typowym postępowaniem spornym, gdzie na każdym z uczestników spoczywa obowiązek udowodnienia przedstawianych przez siebie twierdzeń, zgodnie z ogólną regułą postępowania cywilnego wyrażoną w przepisie art. 6 k.c. Wobec tego uczestnicy postępowania o ustanowienie służebności są obowiązani wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 232 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Mając na uwadze powyższe wskazać trzeba, że wnioskodawczyni w niniejszej sprawie miała obowiązek wykazać okoliczności uzasadniające uwzględnienie złożonego przez nią wniosku, a mianowicie wszystkie przesłanki ustanowienia służebności.

Z przepisu art. 305² § 1 k.c. wynika, iż jedną z przesłanek uwzględnienia przez sąd wniosku o ustanowienie służebności przesyłu jest wykazanie, że jest ona konieczna do właściwego korzystania z urządzeń przesyłowych, o których mowa w przepisie art. 49 § 1 k.c., a niemożliwe jest ustanowienie tej służebności w drodze umowy.

Wobec tego przed wystąpieniem na drogę sądową należy pamiętać o podjęciu w pierwszej kolejności próby porozumienia, a więc w istocie o wysłaniu wezwania do ustanowienia służebności przesyłu w drodze porozumienia. Wezwanie musi spełniać określone wymogi – należy w nim określić proponowane warunki porozumienia, na jakich ma dojść do ustanowienia służebności przesyłu. W doktrynie prezentowany jest pogląd, iż brak tego wezwania do ustanowienia służebności powoduje konieczność oddalenia wniosku, bowiem nie zostały spełnione ustawowe wymogi wynikające z przepisu art. 305² § 1 k.c.

Z ustaleń poczynionych w przedmiotowej sprawie wynikało, że wnioskodawczyni nie przedstawiła uczestnikom propozycji porozumienia się w zakresie ustanowienia służebności przesyłu na ich działce – przy czym wnioskodawczyni tejsze okoliczności nie kwestionowała, a taki zarzut uczestników pojawił się już w odpowiedzi na wniosek. Natomiast oświadczenie złożone przez pełnomocnika wnioskodawczyni na rozprawie w toku prowadzonego postępowania z pewnością nie spełniło tych wymogów. Nie zawierało ono bowiem żadnych warunków ustanowienia tejsze służebności. Nadto podkreślenia wymaga to, że winno to mieć miejsce przed złożeniem do Sądu wniosku o ustanowienie służebności.

Z tegoż względu w momencie złożenia wniosku wnioskodawczyni nie mogła zasadnie twierdzić, iż właściciele nieruchomości oznaczonej nr (...) odmawiają zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu.

Z kolei z zeznań złożonych przez uczestnika R. K. wynikało, iż próbował on porozumieć się z przedsiębiorcą przesyłowym odnośnie przebiegu linii energetycznych na jego działce. Uczestnik wskazywał, że chciał uczestniczyć w procesie przebudowy infrastruktury, a nawet pokryć część kosztów. Dodać trzeba, iż wnioskodawczyni w żaden sposób nie zaprzeczyła tym twierdzeniom uczestnika.

Z treści przepisu art. 305² § 1 k.c. wynika także, że kolejną przesłanką uwzględnienia wniosku o ustanowienie służebności jest wykazanie, iż jest ona konieczna dla właściwego korzystania z urządzeń, o których mowa w przepisie art. 49 § 1 k.c.

Wskazać trzeba, że konieczność ta polega na braku możliwości przebudowy tych urządzeń, np. braku możliwości poprowadzenia linii energetycznej w inny sposób niż na nieruchomości, na której urządzenia te się znajdują.

Kryterium konieczności oraz celowości ustanowienia służebności rozpoznawane łącznie oznaczają, że dla ustanowienia służebności musi istnieć celowość mierzona użytecznością po stronie przedsiębiorcy oraz konieczność, jako brak innych możliwości osiągnięcia tego celu niż przez ingerencję w cudze prawo własności. Wskazać trzeba, iż ta przesłanka winna być rozumiana racjonalnie, a zatem przy założeniu, że będą wykorzystane zwykle w takich wypadkach możliwości techniczne i rozsądne koszty (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 1999 r., sygn. akt II CKN 259/98).

Wnioskodawczyni w toku prowadzonego postępowania wyjaśniała, że konieczność istnienia służebności jako warunku prawidłowego korzystania z urządzeń dotyczy samego faktu korzystania z urządzeń w danej ich lokalizacji. Wskazywano także, że przedsiębiorstwo przesyłowe może żądać ustanowienia służebności przesyłu w sytuacji, gdy ze względu na sprzeciw właściciela nieruchomości nie jest w stanie obsługiwać istniejących już urządzeń i zapewnić ich sprawnego działania. Wskazano także, że ewentualne argumenty uczestników związane z możliwością określenia przebiegu linii w sposób wygodny dla właściciela nieruchomości mogą być rozpatrywane jedynie w sytuacji projektowania nowych urządzeń, nie zaś gdy właściciel nieruchomości nabył nieruchomość z istniejącymi urządzeniami w postaci linii i słupów.

Z powyższymi twierdzeniami prezentowanymi przez wnioskodawczynię nie sposób się zgodzić. Podkreślenia wymaga bowiem to, że w postępowaniu o ustanowienie służebności przesyłu Sąd nie jest związany zastanym stanem rzeczy i nie oznacza to, że musi ustanowić służebność za każdym razem oraz w sposób określony przez przedsiębiorstwo przesyłowe. Sąd byłby w takim wypadku pozbawiony swobody rozstrzygnięcia o zasadności wniosku.

Wobec powyższego wskazać trzeba, iż złożenie przez wnioskodawczynię wniosku o ustanowienie służebności przesyłu automatycznie nie stanowiło wystarczającej podstawy do wydania pozytywnego orzeczenia przez Sąd w tym względzie. Podobnie jak takiej podstawy nie stanowiło samo zlokalizowanie sieci energetycznych na działce należącej do uczestników. Wnioskodawczyni winna w tejże sprawie wykazać, że zostały spełnione przesłanki do ustanowienia na jej rzecz służebności przesyłu.

Zważywszy na interes społeczno – gospodarczy oraz uzasadniony interes uczestników Sąd orzekający zobligowany był do wszechstronnego rozważenia całokształtu okoliczności niniejszej sprawy. Należało bowiem ocenić, czy zachodzi rzeczywista potrzeba ustanowienia służebności kosztem prawa własności przysługującego uczestnikom.

W ocenie Sądu orzekającego, w świetle okoliczności tejże sprawy i poczynionych ustaleń wskazać trzeba, że nie ma konieczności przymusowego ustanowienia służebności przesyłu na działce należącej do uczestników.

W pierwszej kolejności podnieść trzeba, iż w przedmiotowej sprawie nie można pomijać treści prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 18 marca 2015 r., wydanego w sprawie XV C 635/12. Wskazać należy, że tym wyrokiem Sąd Okręgowy w Gdańsku nakazał (...) S.A. usunięcie infrastruktury w postaci linii energetycznych i słupów znajdujących się na działce uczestników oznaczonej nr (...) – w terminie 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się wyroku. Dodać tylko trzeba, że ten wyrok uprawomocnił się w dniu 17 grudnia 2015 r.

Wskazać w tym miejscu trzeba, że związanie treścią wydanego wyroku przez Sąd Okręgowy w Gdańsku oznacza, że Sąd w niniejszej sprawie nie może dokonać odmiennej oceny prawnej zdarzeń wskazanych w treści i uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku. Zdaniem Sądu, pomiędzy prawomocnym orzeczeniem Sądu Okręgowego w Gdańsku oraz toczącą się niniejszą sprawą zachodzi szczególnie związek polegający na tym, że orzeczenie Sądu Okręgowego w Gdańsku oddziałuje na rozstrzygnięcie w toczącej się sprawie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 r., sygn. akt V CSK 305/11).

Mocą wiążącą prawomocnego orzeczenia na podstawie przepisu art. 365 k.p.c. objęte jest to, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia. Moc wiążącą uzyskuje bowiem rozstrzygnięcie o żądaniu w powiązaniu z jego podstawą faktyczną i w kolejnym postępowaniu sąd ma obowiązek przyjąć, że istotna z punktu widzenia zasadności żądania kwestia kształtowała się tak, jak to zostało ustalone w prawomocnym wyroku. Konsekwencją jest niedopuszczalność ponownej oceny prawnej co do okoliczności objętych prawomocnym rozstrzygnięciem.

Wskazać trzeba, że Sąd Okręgowy w Gdańsku uznał, iż wnioskodawczyni (...) S.A. naruszała własność uczestników. Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawczyni nie miała tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości należącej do uczestników. Wskazano także, że wnioskodawczyni nie miała pozwolenia na budowę tychże urządzeń. Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawczyni winna zaprzestać naruszania prawa własności uczestników i usunąć infrastrukturę.

W tym stanie rzeczy i mając na uwadze treść przepisu art. 365 k.p.c. nie jest możliwym ustanowienie służebności przesyłu na działce uczestników, skoro linie energetyczne i słupy należące do wnioskodawczyni musiały zostać usunięte z tej działki w terminie do dnia 17 marca 2016 r. (tj. w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku). Podnieść w tym miejscu trzeba, że samo wystąpienie przez właściciela urządzeń o ustanowienie służebności przesyłu nie stanowi wprost, że linia zostałaby utrzymana w dotychczasowej formie.

W tejże sprawie nie można pomijać tego, że ustalono, iż istnieje możliwość przesyłu energii poza działką uczestników. Po pierwsze, właściciele sąsiednich nieruchomości (Gmina G., Skarb Państwa – Nadleśnictwo K.) wskazali, że istnieje

możliwość ustanowienia służebności na ich działkach na rzecz przedsiębiorcy przesyłowego. Wnioskodawczyni w żaden sposób nie zakwestionowała tych okoliczności.

Po drugie ustalono, że istnieje możliwość przebudowy infrastruktury elektroenergetycznej posadowionej na działce uczestników. Wskazać trzeba, że pierwotnie uczestnicy proponowali skablowanie linii elektrycznych oraz poprowadzenie ich przy granicy działki. Wnioskodawczyni także opracowała warunki przebudowy sieci. Dodać trzeba, że wnioskodawczyni przyznała w toku niniejszej sprawy, że przebudowa sieci jest możliwa (przy czym tę okoliczność (...) S.A. przyznała także w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Gdańsku).

Zaznaczyć także trzeba, że zarówno Sąd Okręgowy w Gdańsku jak i Sąd Apelacyjny w Gdańsku, uwzględniając powództwo negatoryjne, wskazały na taką możliwość przebudowy sieci energetycznej i fakt przyznania tej okoliczności przez (...) SA. w toku procesu.

Natomiast jedyny problem w tym zakresie stanowił koszt tej inwestycji i to, że te koszty winny być poniesione przez przedsiębiorcę przesyłowego. Wnioskodawczyni proponowała pokrycie tych kosztów przez właścicieli nieruchomości. Uczestnicy nie zgadzali się na pokrycie tych kosztów.

Dodać w tym miejscu trzeba, że Sąd Apelacyjny w Gdańsku podzielił ustalenia Sądu Okręgowego w Gdańsku w zakresie możliwości poprowadzenia linii energetycznych w inny sposób niż funkcjonują one obecnie oraz w zakresie możliwości poniesienia tego kosztu przez (...) S.A. Wskazano na duże możliwości finansowe wnioskodawczyni, a także na bazę osobową i sprzętową jaką dysponuje wnioskodawczyni. Wskazano również, że koszt przebudowy nie jest nadmiernym wydatkiem dla wnioskodawczyni.

Nadto nie można pomijać tego, że w kwietniu 2016 r. (...) S.A. ogłosiła przetarg na wykonanie dokumentacji związanej z przebudową linii 15 kV i 0,4 kV znajdujących się na działce nr (...) należącej do uczestników.

Dodać też trzeba, że w chwili obecnej część linii niskiego napięcia 0,4 kV została zdemontowana przez R. K.. Było to potrzebne, aby wykonywać prace związane z zagospodarowaniem działki uczestników.

Nadto ustalono, że w chwili obecnej trwają prace dotyczące modernizacji linii średniego napięcia 15 kV. Wyjaśniono, że ta modernizacja polega na ułożeniu nowych linii i ustawieniu nowych słupów. Świadek A. M. zeznał, że można powiedzieć, że będzie to nowa linia. Natomiast uczestnik R. K. sprzeciwił się wykonaniu prac na jego działce z uwagi na treść prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 18 marca 2015 r.

Uczestnik w swoich zeznaniach wskazał także na rozmowę z M. M., pracownikiem wnioskodawczyni. Z tej rozmowy wynikało, że jest możliwa przebudowa sieci znajdująca się na działce uczestnika i prawdopodobnie będzie to poprowadzone w drodze gminnej.

Mając na uwadze powyższe rozważania i okoliczności Sąd orzekający oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budowy i eksploatacji sieci energetycznych oraz z zakresu elektroenergetyki. Zdaniem Sądu, ten dowód nie był potrzebny dla wydania rozstrzygnięcia w tejże sprawie. Wnioskodawczyni bowiem nie kwestionowała, że przebudowa linii energetycznej posadowionej na działce uczestników jest możliwa. Nadto w chwili obecnej uczestnicy nie zgadzali się na ułożenie sieci energetycznej na ich działce w jakikolwiek sposób. Uczestnicy powoływali się bowiem na prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku nakazujący wnioskodawczyni usunięcie linii energetycznych i słupów. Ponadto nie można pomijać tego, że wnioskodawczyni miała możliwość ustanowienia służebności na sąsiednich nieruchomościach, z pominięciem działki uczestników. W tym stanie rzeczy przeprowadzenie tego dowodu z opinii biegłych było zbędne i nadmiernie wydłużyłoby postępowanie w tej sprawie.

Należy również w tym miejscu odnieść się do interesu uczestników jako właścicieli nieruchomości oraz interesu przedsiębiorcy przesyłowego. Wskazać trzeba, że ustalono, iż linia 15 kV zasila jedynie trzy układy pomiarowe, a w tym ośrodek wędkarski z 3 – 4 domkami letniskowymi. Z kolei z linii 0,4 kV korzystają uczestnik oraz sąsiad uczestników.

W tym stanie rzeczy podnieść trzeba, że słuszne jest stanowisko, iż interes maksymalnie 6 odbiorców (w tym 3 – 4 sezonowych) nie może tamować prawa właściciela do korzystania z całej nieruchomości bez obowiązku znoszenia ograniczeń związanych z zaopatrzeniem odbiorców w elektryczność. W takim wypadku interes uczestników jako właścicieli nieruchomości nie może być mniej ważny niż interes kilku odbiorców energii. Wskazywano także, że centrum działki uczestników to miejsce najlepsze do budowy siedliska – domu mieszkalnego, budynków gospodarczych i garażowych. Ustalono także, że w tym miejscu przecinają się linie energetyczne. Dodać trzeba, że ta okoliczność nie została zakwestionowana przez wnioskodawczynię.

Podkreślenia w tejże sprawie wymaga to, że uczestnicy nie mogą wykonywać swoich uprawnień właścicielskich wobec swojej nieruchomości, tzn. nie są w stanie zrealizować wszystkich zamierzeń inwestycyjnych bądź napotykają w tym zakresie trudności.

Natomiast wnioskodawczyni nie posiadała i nie posiada jakiegokolwiek tytułu prawnego do przeprowadzenia linii energetycznych na działce uczestników. Co istotne wnioskodawczyni (lub jej poprzednicy prawni) nie dążyli do uregulowania tej sytuacji faktycznej. Nadto wnioskodawczyni nie proponowała uczestnikom zawarcia umowy o ustanowienie służebności. Wnioskodawczyni natomiast chciała, żeby koszty przebudowy sieci ponieśli sami uczestnicy.

W ocenie Sądu, z twierdzeń prezentowanych przez wnioskodawczynię w tejże sprawie wynika, że założyła ona, iż linie energetyczne muszą istnieć na nieruchomości uczestników i to w takim stanie oraz w takiej konfiguracji jak wcześniej.

Wskazać trzeba, że wnioskodawczyni podtrzymywała wniosek złożony w niniejszej sprawie. Wnioskodawczyni nie reagowała na to, że w istotny sposób zmieniły się okoliczności tejże sprawy. Po pierwsze, część linii niskiego napięcia 0,4 kV została zdemontowana. Po drugie, uprawomocnił się wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku nakazujący wnioskodawczyni usunięcie infrastruktury energetycznej w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku, tj. do dnia 17 marca 2016 r.

Z uwagi na stanowisko prezentowane przez wnioskodawczynię Sąd orzekający uznał, że nie ma podstaw do zawiadomiania o toczącym się postępowaniu właścicieli sąsiednich nieruchomości. Wnioskodawczyni bowiem podtrzymywała wniosek o obciążenie służebnością przesyłu nieruchomości należącej do uczestników. Natomiast nie zgadzała się, aby ta służebność została ustanowiona na innych nieruchomościach, skoro infrastruktura została zlokalizowana na działce uczestników.

Jednakże wnioskodawczyni w tejże sprawie zdaje się pomijać to, że winna wykazać, że interes publiczny jest taki, iż z uwagi na interesy licznych odbiorców wymagane jest, aby linia energetyczna pozostała w takim kształcie i w takiej konfiguracji jak obecnie. Dodać tylko trzeba, iż także Sąd Apelacyjny w Gdańsku (rozpoznając apelację (...) S.A.) zwrócił uwagę na to, że ustanowienie służebności przesyłu na działce uczestników jest tylko jedną z możliwości, którą można rozpatrywać.

Wskazać trzeba, że skoro w niniejszej sprawie wnioskodawczyni nie wykazała, że uzgodnienie trasy przebiegu linii jest niemożliwe, nie wykazała, że nie jest możliwym sporządzenie projektu linii oraz uzyskanie odpowiednich pozwoleń administracyjnych (w tym pozwolenia na budowę) czy też zgody właścicieli innych nieruchomości na posadowienie linii, to oznacza, że nie wykazała niezbędnej przesłanki obciążenia nieruchomości uczestników służebnością przesyłu – tzn. tej konieczności, aby to nieruchomość uczestników została obciążona przymusowo. Natomiast podkreślenia wymaga to, że to na wnioskodawczyni, a nie na uczestnikach, ciążył obowiązek wykazania wszystkich przesłanek pozytywnych żądania, z którym wystąpiła w tejże sprawie.

Dodać jeszcze trzeba, że odnośnie możliwości przebudowy linii wnioskodawczyni podawała, że żądanie przez uczestników oddalenia wniosku, ponieważ istnieje inna możliwość przesyłu energii jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Wskazano, że uczestnicy nabyli nieruchomość z istniejącymi urządzeniami. Nie można zatem pod dyktando strony, która kupiła nieruchomość i nie sprawdziła przebiegu urządzeń albo których przebieg

jej nie odpowiada, doprowadzić do konieczności przebudowy urządzeń przesyłowych na koszt przedsiębiorstwa przesyłowego oraz jego klientów. Wnioskodawczyni podała, że jako przedsiębiorstwo rynkowe musi zapewnić sobie kompensację wydatków poprzez zwiększenie dochodów, co z kolei spowoduje wzrost rachunków za energię elektryczną.

Z argumentacją wnioskodawczyni nie sposób się zgodzić i jej zaaprobować. Uczestnicy bowiem przy nabyciu nieruchomości sprawdzili przebieg urządzeń przesyłowych. Sprawdzili także, czy została ustanowiona służebność na rzecz przedsiębiorcy przesyłowego. Nadto już w kilka miesięcy po nabyciu nieruchomości zwrócili się do przedsiębiorstwa przesyłowego o przebudowę tej infrastruktury. Uczestnicy chcieli uczestniczyć w tym procesie, a nawet pokrywać część jego kosztów. Wskazać trzeba, że te okoliczności w żaden sposób nie zostały zakwestionowane przez wnioskodawczynię. Wobec tego w chwili obecnej uczestnicy mogą domagać się oddalenia wniosku o ustanowienie służebności przesyłu, wskazując na możliwość przebudowy linii energetycznych oraz umiejscowienia ich na innych działkach. Nie ma żadnych uzasadnionych podstaw do zarzucania uczestnikom w tym wypadku naruszania zasad współzycia społecznego.

Nadto argumenty wnioskodawczyni wskazujące na wzrost rachunków za energię w razie przebudowy sieci, są nie do przyjęcia. Twierdzenia wnioskodawczyni sprowadzają się do wniosku, że nie byłoby żadnego problemu z przebudową sieci, gdyby koszty tej przebudowy w całości pokryli uczestnicy. Ponadto argumentacja zaprezentowana przez wnioskodawczynię wyraźnie świadczy o tym, że nadużywa ona swojej pozycji na rynku wobec swoich indywidualnych klientów.

Natomiast wnioskodawczyni w tym wypadku pomija to, że bezprawnie korzysta z nieruchomości uczestników od wielu lat, uniemożliwiając im wykonywanie ich inwestycji, zgodnie z ich zamierzeniami.

Mając na uwadze powyżej zaprezentowane okoliczności i rozważania Sąd orzekający uznał, że nie ma konieczności ustanowienia służebności przesyłu na nieruchomości należącej do uczestników.

Z tegoż względu Sąd oddalił wniosek o powołanie dowodu z opinii biegłego geodety i z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości. Te dowody były bowiem zbędne dla rozstrzygnięcia tejże sprawy, skoro nie wykazano przesłanek ustanowienia służebności przesyłu wynikających z przepisu art. 305² § 1 k.c. Nadto te dowody były niepotrzebne, skoro prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku nakazano usunięcie infrastruktury energetycznej znajdującej się na działce uczestników.

Wskazać w tym miejscu trzeba, że mając na uwadze twierdzenia prezentowane przez uczestników w tejże sprawie, żądanie wnioskodawczyni o ustanowienie służebności przesyłu należało ocenić także w świetle treści przepisu art. 5 k.c.

Przepis art. 5 k.c. upoważnia Sąd do oceny w jakim zakresie w konkretnym stanie faktycznym działanie lub zaniechanie uprawnionego jest uważane za wykonywanie jego prawa i nie korzysta z ochrony prawnej. Stosowanie przepisu art. 5 k.c. pozostaje w ścisłym związku z całokształtem okoliczności konkretnej sprawy. Posłużenie się normą wynikającą z art. 5 k.c. w konkretnym wypadku (tj. konstrukcją nadużycia prawa) jest z założenia dopuszczalne tylko wyjątkowo i musi mieć szczególne, wyraźne uzasadnienie merytoryczne, z powołaniem się na normy etyczne i obyczajowe. Zastosowanie zasad współzycia społecznego pozostaje w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności każdej, indywidualnie ocenianej, konkretnej sprawy.

Podkreślenia wymaga także to, że klauzula generalna ujęta w przepisie art. 5 k.c. ma na celu zapobieganie stosowaniu prawa w sposób schematyczny, prowadzący do skutków niemoralnych lub rozmiarających się z celem, dla którego dane prawo zostało ustanowione. Powołany przepis ma wprawdzie charakter wyjątkowy, niemniej przewidziana w nim możliwość odmowy udzielenia ochrony prawnej musi być uzasadniona istnieniem okoliczności rażących i nieakceptowanych w świetle powszechnie uznawanych w społeczeństwie wartości.

Przestrzeganie zasad współżycia społecznego obowiązuje w każdej sytuacji i choć korzystanie z klauzuli generalnej z art. 5 k.c. nie może wyprzedzać ani zastępować stosowania przepisów materialnoprawnych odnoszących się do określonego stosunku prawnego, to jednak w konkretnych okolicznościach może okazać się, iż wynikająca z tych przepisów niekorzystna sytuacja strony jest następstwem nie dającej się zaaprobować z punktu widzenia poczucia sprawiedliwości strony przeciwnej.

Wskazać trzeba, że żądanie właściciela usunięcia linii i słupów energetycznych nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, bowiem to nie właściciel nadużywa prawa, domagając się usunięcia urządzeń energetycznych z jego działki, ale zakład energetyczny, który od lat nie płaci za korzystanie z gruntu.

W świetle okoliczności tejże sprawy wskazać trzeba, że wnioskodawczyni jako przedsiębiorca przesyłowy nadużywa prawa korzystając od wielu lat z działki uczestników bez uiszczania wynagrodzenia. Nadto w chwili obecnej wnioskodawczyni nadużywa prawa, żądając ustanowienia na swoją rzecz służebności przesyłu.

Uczestnicy wskazali, że wnioskodawczyni pomimo upomnień oraz obowiązków wynikających z Ustawy o lasach nie usuwa niezwłocznie wrastających w sieć elektryczną drzew, stwarzając tym samym zagrożenie pożarowe oraz zagrożenie życia i zdrowia dla osób przebywających na działce. Wskazano, że wobec tego zaniechania, uczestnicy musieli wyciąć 123 drzewa na swojej działce, bowiem konary drzew wrastały w linię energetyczną.

Nadto podano, że wnioskodawczyni, nie pytała uczestników, czy samochody techniczne mogą wjechać na ich ogrodzoną działkę, i w konsekwencji wjechało na działkę, zrywając ogrodzenie działki i powodując koleiny w gruncie. Odbłyło się to w celu wymiany około 350 metrów linii 0,4 kV (niskiego napięcia).

Podkreślenia wymaga to, że obie linie energetyczne znajdujące się na działce uczestników wybudowano nielegalnie. Były to samowole budowlane. Wnioskodawczyni nie posiadała tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości uczestników i była w złej wierze. Nadto wnioskodawczyni nie miała pozwolenia na budowę, ani zgody właściciela na posadowienie sieci. Ponadto wnioskodawczyni nie podjęła starań, aby uregulować tę sytuację faktyczną.

Nie można pomijać szeregu kosztownych inwestycji wykonanych przez uczestników na ich działce oraz prac, które uczestnicy jeszcze planowali wykonać. Uczestnicy mają bowiem prawo korzystać ze swojej własności w sposób nieograniczony – w świetle ustaleń poczynionych w tejże sprawie. Nie ma uzasadnionych podstaw, aby ich prawo własności było ograniczone na skutek przymusowego ustanowienia służebności.

Zgodzić się trzeba ze stanowiskiem, że zachowanie (...) S.A. wskazuje na brak poszanowania praw innych osób – właścicieli gruntów, co kłóci się choćby z podstawowymi zasadami współżycia społecznego i ustalonymi zwyczajami.

Podnieść trzeba, że uczestnicy nie zgadzali się na posadowienie infrastruktury energetycznej na swojej działce. Wskazywano, że istnieje możliwość poprowadzenia obu linii energetycznych poza działką uczestników kablem w polnych drogach – nieutwardzonych działkach należących do Gminy G. (graniczących z działką uczestników z dwóch stron). Nadto wykazano, iż te linie energetyczne nie zasilają licznych odbiorców, a jedynie kilka osób (a w tym także podmioty sezonowo korzystające z energii).

Uczestnicy w tejże sprawie podnosili, że nie wyrażają zgody na ustanowienie służebności w jakikolwiek sposób na swojej działce. Wskazywano, że linia 15 kV przebiegałaby w tej sytuacji bardzo blisko istniejącego już budynku mieszkalnego (ok. 7 m od budynku), pod tarasem tego budynku i pod zewnętrznymi schodami, a także pod planowanymi kolejnymi budynkami gospodarczymi (uniemożliwiając ich budowę), a niezbędna droga dojazdowa do napraw i konserwacji linii przebiegałaby przez podjazd domu i schody. Uczestnicy wskazywali, że takie umiejscowienie linii wiązałoby się z niszczeniem zagospodarowanego terenu zieleni przydomowej, tarasu i schodów. Wskazywano także, że linie energetyczne przebiegają nad tarasem domu uczestników. Podnieść trzeba, że te okoliczności w żaden sposób nie zostały zakwestionowane przez wnioskodawczynię.

Wskazywano również na to, że sprawa o nakazanie usunięcia infrastruktury energetycznej toczyła się od początku 2010 r. (pięć lat do chwili ogłoszenia wyroku I instancji), a zatem wnioskodawczyni miała wystarczający czas na uregulowanie swojego posiadania, zapewnienie możliwości prawnych i faktycznych przebudowy linii, a nadto wnioskodawczyni powinna była się liczyć z możliwością przegrania procesu.

Uczestnicy od początku postępowania twierdzili, że umieszczenie linii energetycznych poza nieruchomością uczestników jest możliwe. Uczestnicy w żaden sposób nie nadużywali swojego prawa – o czym była mowa powyżej. Nadto ustalono, że koszt usunięcia czy też przebudowy sieci nie jest wydatkiem nadmiernie obciążającym wnioskodawczynię. Ponadto termin trzech miesięcy od chwili uprawomocnienia się wyroku na usunięcie infrastruktury uznano za wystarczający na jego wykonanie. Dodać jeszcze trzeba, że te okoliczności były motywem rozstrzygnięcia powództwa negatoryjnego przez Sąd Okręgowy w Gdańsku i przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku, a dokonanie innych ustaleń przez Sąd w niniejszej sprawie jest niedopuszczalne w świetle treści przepisu art. 365 k.p.c.

Zdaniem Sądu orzekającego, przedstawione powyżej okoliczności przekonują, że wnioskodawczyni w tej sprawie nadużywa swojego prawa, a wystąpienie przez nią z wnioskiem o ustanowienie służebności przesyłu oraz domaganie się, aby ta służebność obciążała nieruchomość uczestników należy ocenić jako sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i w istotny sposób niesprawiedliwe dla uczestników oraz ich usprawiedliwionych interesów. Wniosek o ustanowienie służebności złożony przez wnioskodawczynię miał doprowadzić do usankcjonowania bezprawnego zachowania przedsiębiorstwa przesyłowego.

Mając na uwadze zaprezentowane powyżej okoliczności i rozważania Sąd oddalił wniosek o ustanowienie służebności przesyłu.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowiły wskazane wcześniej przepisy, których wykładni Sąd dokonał przy szczegółowej analizie poszczególnych kwestii spornych.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie przepisu art. 520 § 2 k.p.c. Stosownie do dyspozycji tego przepisu, jeżeli interesy uczestników są sprzeczne (co miało miejsce w niniejszej sprawie) Sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. Sąd uznał, iż wobec sprzeczności interesów uczestników należy obciążyć kosztami stronę przegrywającą, tj. wnioskodawczynię solidarnie.

Na koszty te składały się poniesione przez uczestników: wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 240 zł (obliczone zgodnie z § 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu) oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, tj. łącznie kwota 257 zł.

Sygn. akt I Ns 681/15